Dosarul nr. 4r-3504/23 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23059452-02-4r-06092023 Judecător Tatiana POSTOLACHI

D E C I Z I E
în numele Legii

15 iulie 2025

mun.Chişinău

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Silvia CECAN
Judecători: Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de agentul constatator Iulian MARCU, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023, în privința lui **CANIȘCEV Leonid**, în temeiul art.263 alin.(1) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 26.04.2023 până la 17.07.2023;
în Curtea de Apel Centru, din 06.09.2023 până la 17.11.2023 (în procedura judecătorului Alexandru GAFTON) din 17.11.2023 până la 16.07.2024 (în procedura judecătorului Silvia GÎRBU) din 16.07.2024 până la 15.07.2025 (în procedura judecătorului Vitalie BUDECI).
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 197093 din 28.03.2023 întocmit de către agentul constatator Iulian MARCU din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, sa stabilit că, la 28.03.2023, ora 12:30, aflându-se în mun. Chișinău, str. *****, cet. Leonid CANIȘCEV a prestat servicii de taxi contra cost 65 lei cu automobilul *****

Astfel, acțiunile cet. Leonid CANIȘCEV au fost calificate în baza art.263 alin.(1) Cod contravențional.

Prin decizia de sancționare din 28.03.2023, cet. Leonid CANIȘCEV a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(1) Cod contravențional cu aplicarea unei amenzi în mărime de 1 500 lei.

La data de 12.04.2023, Leonid CANIȘCEV a contestat decizia de sancționare din 28.03.2023, invocând că, procesul-verbal este ilegal și deci lipsește însăși fapta contravențională. Mai mult, agentul constatator nu a prezentat careva probe, iar învinuirea este declarativă. A solicitat contravenientul anularea deciziei de sancționare din 28.03.2023, cu dispunerea încetării procesului contravențional.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023,* a fost admisă contestația depusă de către contravenientul CANIȘCEV Leonid, născut la *****, IDNP: *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023 și a deciziei de sancționare din 28.03.2023, în temeiul art.263 alin.(1) Cod contravențional.

A fost anulată decizia de sancționare din 28.03.2023, emisă de către agentul constatator Iulian MARCU din cadrul Serviciului Fiscal de Stat în privința lui Leonid CANIȘCEV în baza art.263 alin.(1) și a fost încetat procesul contravențional, pe motivul lipsei faptului contravenției.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, direcția generală de control, Iulian MARCU a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023, dispunerea rejudecării cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a contestației contravenientului CANIȘCEV Leonid *****.

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023 este neîntemeiată, din considerentul că, instanța a dat doar o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale, şi nu a solicitat administrarea suplimentară a unor acte probatorii în cazul constatării lipsei acestora, circumstanțe care ar fi putut fi examinate şi verificate prin prisma argumentelor participanților la proces, ca ulterior să fie emisă o hotărâre motivată, clară şi conform prevederilor legale la caz.

Astfel, prin hotărârea recurată instanța de fond generalizează că procesul verbal cu privire la contravenție nu poate fi considerată o probă concludentă și pertinentă întru confirmarea vinovăției făptuitorului iar agentul constatator nu ar fi prezentat probe privind comiterea de către acesta a contravenției imputate precum și vinovăției în comiterea contravenției. Consideră că, motivarea instanței de fond este bazată pe interpretări care depășesc împrejurările faptice descrise în procesul-verbal contravențional întocmit în privința cet. CANIȘCEV Leonid *****, ori, au fost ignorate și/sau interpretate eronat circumstanțele de fapt ale cauzei.

Reține recurentul că potrivit art.402 Cod contravențional, contravențiile prevăzute la art.263 se examinează conform competenței, de către Agenția Achiziții Publice de autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat și sunt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni conducătorii direcțiilor generale finanțe ale unităților administrativ-teritoriale și adjuncții lor, angajații din cadrul Serviciului Fiscal de Stat împuterniciți prin ordinul directorului Serviciului, conducătorul autorității administrative de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, adjunctul său și conducătorii

subdiviziunilor teritoriale ale acesteia, directorul Agenției Achiziții Publice și adjunctul lui. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin.(2) al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (Zilibergerg împotriva Moldovei, § 35, 1 februarie 2005; Angel împotriva României, § 52, 4 octombrie 2007 sau Ozturk împotriva Germaniei din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

Susține recurentul că procesul verbal cu privire la contravenție a fost întocmit și perfectat în prezența intimatului, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile și obligațiile lui prevăzute de art.34, 378, 384, 387 și 448 Cod contravențional, precum și decizia de sancționare, fapt confirmat prin semnătura acestuia în toate rubricile necesare din procesul verbal cu privire la contravenție. In aceste condiții, considerăm că a fost respectat și art.443 alin.(1) lit.g) Cod contravențional, prin care intimatului i-a fost asigurat dreptul de a obiecta și de a prezenta probe în apărarea sa, dar care nu le-a formulat la momentul întocmirii.

Menționează că legiuitorul în art.442 alin. (1) Cod contravențional, a definit procesul verbal cu privire la contravenție, ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Subsecvent, a fost legiferat și faptul că procesul verbal cu privire la contravenție se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, fie în absența sa. Interpretând art.425 alin.(2) în coroborare cu art.442 alin.(1) Cod contravențional, rezultă că procesul verbal cu privire la contravenție MF 197093 din 17.07.2023, face dovada cu privire la situația faptică și încadrarea în drept stabilită de agentul constatator personal în timpul săvârșirii nemijlocite a contravenției, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

În această ordine de idei, remarcă că intimatul a fost sancționat în temeiul art.263 alin.(1) Cod contravențional, potrivit căruia, constituie contravenție, desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la Camera înregistrării de Stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil. Respectiv, cu privire la starea de fapt fixată de agentul constatator și în corespundere cu art.425 alin.(2), (3), (4), (5) Cod contravențional. Acest fapt a fost confirmat prin probe pertinente, concludente și utile cazului contravențional și anume procesul verbal cu privire la contravenție MF 197093 din 17.07.20223, însoțit de fotografie din aplicația mobilă „Yandex”, care atestă momentul comiterii contravenției, nemijlocit de intimat, precum și dreptul inspectorului superior din cadrul SFS de a iniția controlul și a documenta faptele incriminate intimatului.

Prin urmare, consideră sunt prezente probele administrate, care demonstrează cert comiterea faptei de către intimat cu vinovăție și denotă credibilitate constatărilor personale ale agentului constatator cu privire la caz. Concomitent, prin prisma celor enunțate, solicităm instanței să respingă obiecțiile intimatului, fiind combătute prin ansamblul probelor acumulate în procesul contravențional și care demonstrează indubitabil inclusiv

vinovăția acestuia, atât sub aspectul existenței faptei prejudiciabile, cât și sub aspectul încadrării juridice, ce denotă alegațiile intimatului, invocate în contestație un caracter formal, neargumentat și lipsit de alte probe. La fel, faptul nerecunoașterii vinovăției de către intimatului, în opinia Serviciului Fiscal de Stat, reprezintă doar o metodă de apărare și eventual de eschivare de la răspunderea contravențională, care la caz, nu a fost probată prin alte probe contrare celor administrate în acuzarea sa.

În aceeași ordine de idei comunică că în măsura în care procesul verbal cu privire la contravenție MF 197093 din 17.07.2023, nu este afectat de vicii de legalitate, valoarea sa probatorie nu trebuie exclusă, care fiind coroborat cu probele acumulate, în ansamblu se completeze unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert comiterea cu vinovăție a contravenției imputate intimatului. Astfel, din probele administrate și reținute supra, agentul constatator a stabilit cu certitudine că la 28.03.2023, în mun. Chișinău, intimatul a desfășurat activitate de întreprinzător fără înregistrare la Camera înregistrării de Stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil și anume a transportat pasageri, în schimbul unui preț de 65 de lei, descris în detaliu de către agentul constatator în procesul verbal cu privire la contravenție, cu vehiculul „*****, identificat prin aplicația mobilă „Yandex” destinată pentru a presta/comanda servicii de tip taxi.

În această ordine de idei, sub aspectul temeiniciei procesului verbal, Serviciul Fiscal de Stat conchide că prezumția de legalitate a actului administrativ din care decurge prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constată pe baza constatărilor personale a agentului constatator, dar și a probelor acumulate, iar intimatul nu a administrat alte probe suplimentar celor în acuzarea sa, din care să rezulte o situație de fapt contrară celei reținute prin procesul verbal cu privire la contravenție, deși i s-a creat cadrul necesar și suficient în acest sens.

Mai specifică agentul constatator că procesul verbal cu privire la contravenție, a fost încheiat cu respectarea dispozițiilor legale incidente și cuprinde toate mențiunile obligatorii prevăzute de art.443 Cod contravențional, neexistând cazuri de nulitate absolută ce ar putea fi invocate din oficiu și în consecință, forța probantă a actului atacat nu a fost înlăturată, el bucurându-se în continuare de prezumția de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa. Mai mult ca atât, atestăm că procesul verbal a fost întocmit de către agentul constatator în aceiași zi, la un interval relativ scurt de timp, de la momentul comiterii faptei, din care deduce că contravenția comisă, a fost constatată de acesta nemijlocit în flagrant.

În contextul normelor precitate agentul constatator a specificat faptul că instanța de judecată este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de părți. Prin urmare, verificând materialele cauzei contravenționale instanța a făcut o analiză multilaterală şi coerentă a tuturor probelor, legătura între ele şi, fără a motiva concluzia sa în ce privește acceptarea unor probe şi, respectiv de ce le respinge pe altele.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de agentul constatator Iulian MARCU, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023, cu casarea integrală a hotărârii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată, din considerentele ce succed.

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 Cod de procedură penală aplicate corespunzător.*

Conform art.466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri; *d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare.*

Colegiul penal reține, că la judecarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că la examinarea cauzei

contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum şi alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi la apărare. Or, studiind materialele prezentate în coroborarea cu hotărârea primei instanțe, se constată, că instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar.

Reieșind din prevederile art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele de judecată a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligația instanței de judecată de a se expune în hotărârile emise asupra tuturor cerințelor pricinii, precum şi asupra argumentelor invocate de către intimat întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz, 26). În sensul art.6 alin.(1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanțele de judecată să motiveze nu doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii şi să nu se mulțumească de a proba pur şi simplu concluziile uneia dintre părți.

7. În temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională. În temeiul prevederilor art.10 Cod contravențional, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșita cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul

autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

8. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 197093 din 28.03.2023 întocmit de către agentul constatator Iulian MARCU din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, sa stabilit că, la 28.03.2023, ora 12:30, aflându-se în *****, str. *****, cet. Leonid CANIȘCEV a prestat servicii de taxi contra cost 65 lei cu automobilul *****

Faptele contravenientului Leonid CANIȘCEV au fost calificate de agentul constatator în baza art.263 alin.(1) Cod contravențional, *desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil*, *se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale.*

În legătură cu faptele date i-a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023, prin care Leonid CANIȘCEV a fost învinuit pentru comiterea contravenției prevăzute de art.263 alin.(1) Cod contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 30 unități convenționale, echivalentul sumei 1500 lei.

Drept consecință, instanța de fond, concluzionând că agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023 cu încălcarea prevederilor art.443 Cod contravențional, a anulat procesul verbal cu privire la contravenție și încetat procesul contravențional, intentat în privința lui Leonid CANIȘCEV , dat fiind faptul că agentul constatator nu a depus diligență maximă în acumularea probelor care să demonstreze vinovăția contravenientului.

9. Astfel, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează că, instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Se subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61).* Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006).*

Potrivit prevederilor art.425 Cod contravențional, (1) Probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. (2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. (3) Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. (4) Nici o probă nu are valoare prestabilită. (5) Sânt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod. (6) Nu pot fi admise ca probe datele care au fost obținute: a) prin violenta, amenințări sau prin alte mijloace de constrângere; b) prin metode ce contravin prevederilor științifice; c) prin încălcarea esențială a drepturilor şi libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv a dreptului la apărare sau a dreptului la interpret/traducător. (6^1) În cazul contravențiilor date în competenta organelor de control de stat al activității de întreprinzător şi cea a organelor Ministerului Afacerilor Interne nu se permite ridicarea de obiecte, documente, dispozitive de stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează activitatea economică a persoanei. În cazul dat se purcede la efectuarea de copii şi de înregistrări foto sau video de pe documente şi dispozitive de stocare a datelor, pot fi inspectate, măsurate sau prelevate mostre din acestea, care constituie mijloc material de probă. (6^2) Copiile se realizează cu ajutorul mijloacelor tehnice şi al procedurilor adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea, şi de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau, după caz, din afara acestora. (6^3) În cazul prevăzut la alin.(6/1), când este imposibilă efectuarea copiilor şi a înregistrărilor foto sau video de pe documente şi dispozitive de stocare a datelor ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, agentul constatator le ridică în scopul efectuării copiilor şi înregistrărilor foto sau video, stocării datelor, inspectării, măsurării sau

prelevării de mostre, indicând în procesul-verbal întocmit elementele de individualizare a fiecărui obiect, document sau dispozitiv de stocare a datelor. Obiectele, documentele sau dispozitivele de stocare a datelor se restituie de către agentul constatator sau de autoritatea competentă de soluționarea cauzei contravenționale în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora. (7) Procesului contravențional, în partea ce ține de declarații, se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

10. Colegiul consideră că instanța de fond a încetat procesul contravențional din motive formale, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, or, la materialele cauzei sunt anexate proces-verbal cu privire la contravenție nr. MF 197093 din 28.03.2023 în original (a se vedea f.d. 8), care a fost întocmit în prezența făptuitorului Leonid CANIȘCEV , și decizia privind inițierea controlului nr.DICF-144857 din 28.03.2023 or concluzia instanței de judecată precum că învinuirea privind săvârșirea faptei, reținută prin procesul verbal cu privire la contravenție, nu se confirmă prin nici o probă, Colegiul le respinge ca neîntemeiate.

Colegiul notează că procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023 a fost întocmit în prezența făptuitorului Leonid CANIȘCEV care la semnat, iar la rubrica „obiecții” nu a indicat că are careva obiecții, mai mult că, la rubrica din procesul verbal cu privire la contravenție, unde se specifică faptul că recunoaște săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită precum și aducerii la cunoștință a drepturilor și obligațiilor, este aplicată semnătura cet,. Leonid CANIȘCEV, astfel se constată că, Leonid CANIȘCEV a recunoscut faptul comiterii contravenției imputate. (f.d. 8).

În această ordine de idei, Colegiul remarcă că Leonid CANIȘCEV a fost sancționat în temeiul art.263 alin.(1) Cod contravențional, potrivit căruia, constituie contravenție, desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la Camera înregistrării de Stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil. Respectiv, cu privire la starea de fapt fixată de agentul constatator și în corespundere cu art.425 alin.(2), (3), (4), (5) Cod contravențional. Acest fapt a fost confirmat prin probe pertinente, concludente și utile cazului contravențional și anume procesul verbal cu privire la contravenție MF 197093 din 17.07.20223, însoțit de fotografie din aplicația mobilă „Yandex”, care atestă momentul comiterii contravenției, nemijlocit de Leonid CANIȘCEV, precum și dreptul inspectorului superior din cadrul SFS de a iniția controlul și a documenta faptele incriminate lui Leonid CANIȘCEV .

Totodată, Colegiul notează că în conformitate cu art.8 alin.(2) lit.a) Cod fiscal, contribuabilul este obligat să respecte modul stabilit de înregistrare (reînregistrare) de stat și de desfășurare a activității de întreprinzător. Subsecvent, în conformitate cu art.27 al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 3 ianuarie 1992, întreprinzătorul este obligat să înregistreze întreprinderea, filialele și reprezentanțele (denumite în continuare întreprinderi), înființate de către acesta pe teritoriul Republicii Moldova, până la începerea activității lor economice, în conformitate cu Legea nr.1265-XIV din 5 octombrie 2000 cu privire la înregistrarea de stat a întreprinderilor și

organizațiilor, iar venitul provenit din activitatea întreprinderii neînregistrate se percepe prin hotărâre judecătorească și se varsă la bugetul de stat.

Mai mult, ca atât, conform art.4 pct.3) lit.b) Cod transporturilor rutiere, transporturile rutiere se clasifică inclusiv în transport rutier de persoane în regim de taxi, fiind astfel o activitate reglementată de lege, adică conform normelor Codului transporturilor rutiere (art.24, 27, 46, 49, 63, 80-84 etc.), iar conform art.5 alin.(1) din același cod, prin transport rutier ilicit se înțelege orice operațiune de transport rutier efectuată de către o persoană fizică sau juridică care nu este înregistrată în modul stabilit de prezentul cod sau de către o persoană înregistrată în Registrul operatorilor de transport rutier care nu deține autorizația de transport rutier de persoane prin servicii regulate pentru ruta pe care activează ori, în cazul transportului rutier de persoane prin servicii ocazionale, nu deține carnetul INTERBUS, autorizația pentru serviciul ocazional neliberalizat sau lista de control, după caz și mai mult, transportul rutier de persoane în regim de taxi efectuat pe trasee fixe, prestabilite de taximetrist, care depășesc localitatea unde este înregistrată întreprinderea, de asemenea se consideră transport rutier ilicit.

Prin urmare, Colegiul consideră eronată și pripită concluzia primei instanțe, privind lipsa faptului contravenției, or procesul-verbal de constatare a contravenției este un act administrativ cu caracter individual și se va bucura de prezumția de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal.

11. Concomitent, se atestă că agentul constatator a descris în conținutul actelor contestate fapta contravențională, însă urma ca instanța de judecată să constate dacă învinuirea a fost formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită contravenientului să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Colegiul notează că la rubrica „ *prin ce a comis contravenția prevăzută la art. ”* este indicat încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției, prin urmare instanța de fond urma să constate dacă, mențiunile date pun la îndoială temeinicia și legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și influențează în mod decisiv fondul cauzei.

De menționat că procesul-verbal de constatare și a contravenției este un act administrativ cu caracter individual și se va bucura de prezumția de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal. *După cum rezultă din analiza de mai sus, procesul verbal a fost întocmit cu respectarea tuturor dispozițiilor legale, astfel încât consemnările făcute de către agentul constatator în cuprinsul acestuia referitoare la situația de fapt beneficiază de prezumția veridicității.*

Cu precădere la caz, instanța de recurs precizează că legea contravențională prevede redactarea într-o anumită forma *„ad validitatem”* a procesului-verbal cu privire la contravenție reieșind din prevederile art.443 Cod contravențional, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmită, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art.443 Cod contravențional sunt impuse și prin prisma art.445 Cod contravențional.

Concomitent, se atestă că agentul constatator a descris în conținutul actelor contestate fapta contravențională, formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită contravenientului să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. Astfel, analizând procesul-verbal cu privire la contravenție, Colegiul nu a constatat careva încălcări care ar rezulta în necesitatea anulării acestora iar forța probantă a lor nu a fost înlăturată, în privința cărora se atestă o prezumție de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal și a deciziei contestate, instanța evidențiază că forța probantă a acestora în cauzele contravenționale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (cauza Bosoni împotriva Franței, hotărârea din 7 iunie 1999).

Concomitent, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că articolul 6 § 1 din Convenție garantează dreptul la un proces echitabil, însă acesta nu stabilește reguli precise privind admisibilitatea probelor (a se vedea, de exemplu, Schenk împotriva Elveției, 12 iulie 1988, § 46 și Lhermitte împotriva Belgiei [MC], 29 noiembrie 2016, § 83), iar prin urmare, întrebarea la care trebuie să se răspundă este dacă procedura în ansamblu a avut un caracter echitabil (Svetina împotriva Sloveniei, 22 mai 2018, § 43).

Respectiv, pentru a determina dacă procedura în ansamblu a fost echitabilă, trebuie să se aibă în vedere dacă dreptul la apărare a fost respectat, iar în particular, trebuie să se examineze dacă persoanei i-a fost oferită posibilitatea de a contesta autenticitatea probelor și de a se opune utilizării acestora (a se vedea Zhang împotriva Ucrainei, 13 noiembrie 2018, § 57), condiții care în accepțiunea instanței de recurs au fost respectate în acest caz.

12. Astfel hotărârea instanței de fond nu reflectă toate circumstanțele invocate la judecarea cauzei de către agentul constatator, nu atestă o analiză serioasă din partea instanței a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor, astfel soluția instanței de fond de principiu nu corespunde rigorilor art.462 Cod contravențional, or instanța face referire la faptul că de către agentul constatator nu a prezenta nici o probă ce să confirme vinovăția persoanei de comiterea contravenției imputate, or la materialele cauzei contravenționale *se regăsește procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023 care a fost întocmit în prezența făptuitorului Leonid CANIȘCEV care la semnat, nu a indicat că are careva obiecții, decizia privind inițierea controlului nr.DICF-144857 din 28.03.2023 și poza din aplicația mobilă „Yandex", care atestă momentul comiterii contravenției*, prin urmare instanța de judecată nu a suspus aprecierii corespunzătoare prin prisma prevederilor art.425 alin.(2) în coroborare cu art.442 alin.(1) al Codului contravențional, care rezultă că procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023 face dovada cu privire la situația faptică și încadrarea în drept stabilită de agentul constatator personal în timpul săvârșirii nemijlocite a contravenției, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Din interpretarea art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în

hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

13. Prin urmare Colegiul reține eronată și pripită concluzia primei instanțe, precum că, procesul verbal cu privire la contravenție întocmit în privința contravenientului Leonid CANIȘCEV a fost întocmit în lipsa probelor pertinente și utile speței, or, instanța de recurs atestă că acest fapt nu pune la îndoială temeinicia și legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023 și nu influențează în mod decisiv fondul cauzei, deci instanța de fond a constat eronat lipsa probelor la materialele cauzei, or de către agentul constatator au fost prezentate probe care susțin învinuirea adusă.

Reieșind din constatările primei instanțe, Colegiul Penal conchide că, hotărârea primei instanțe este bazată pe argumente superficiale nefiind dat un răspuns cert privind temeiul de încetarea a procesului contravențional intentat în privința lui Leonid CANIȘCEV în baza art.263 alin.(1) Cod contravențional. Or, instanța de fond a expus circumstanțele de fapt ale cauzei fără a da o aprecierea acțiunilor și probelor prezentate de către agentul constatator, ba mai mult o simplă invocare a prevederilor legale nu constituie o hotărâre motivată prin prisma art.462 Cod Contravențional, iar temeiurile indicate în hotărârea respectivă, vin în contradicție cu materialele cauzei și circumstanțele stabilite la caz.

În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la încetarea procesului contravențional și anulând procesul verbal cu privire la contravenție din motive formale.

Instanța de recurs consideră că instanța de fond a examinat cauza contravențională fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, or, instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar şi anume: nu a stabilit şi nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, nu a analizat şi cercetat toate probele pro şi contra care indică la persoana celui vinovat, mai mult nu a verificat corectitudinea declarațiilor , părților şi a agentului constatator, or prin cererea de recurs declarată de agentul constatator s-a invocat mai multe circumstanțe cărora instanța de judecată nu le-a dat nici o apreciere corespunzătoare.

Subsidiar, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus și ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, reține că contravenientului Leonid CANIȘCEV i-au fost aduse la cunoștință drepturile sale procedurale în special dreptul de a fi informat despre învinuirea adusă într-o limbă pe care o cunoaște, dreptul la apărate şi dreptul la egalitatea armelor, şi obligațiile în cadrul procesului contravențional, fapt confirmat prin semnătură contravenientului (f.d.8).

Conform art.374 alin.(3) Cod contravențional, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internațional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Respectiv, aceste încălcări de procedură nu-i dau posibilitate instanței de recurs să examineze cauza contravențională în fond, fără a trimite dosarul la o nouă examinare. Mai mult, hotărârea instanței de fond nu reflectă toate circumstanțele invocate la judecarea

cauzei de către agentul constatator, nu atestă o analiză serioasă din partea instanței a tuturor probelor prezentate în complexitatea lor, astfel soluția instanței de fond de principiu nu corespunde rigorilor art.462 Cod contravențional.

În consecință, Colegiul penal a reținut că instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției contravenientului, rezultă că în hotărârea instanței nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, legătura între ele și, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește aprecierea tuturor probelor prezentate de agentul constatator. În aceste circumstanțe, se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 alin.(4) Cod contravențional.

Prin urmare, Colegiul consideră eronată și pripită concluzia primei instanțe, privind încetarea procesului contravențional, or, instanța de recurs atestă că, instanța de fond urma să examineze cauza contravențională sub toate aspectele, să cerceteze probele acumulate de agentul constatator. Astfel, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

Aceste fapte constituie o neglijare a prevederilor art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât, Convenția impune obligația oricărei instanțe de a indica suficient de clar motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților. Instanțele naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță *(a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija și Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 09.12.1994, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 06.06.2006).*

Respectiv, circumstanțele stabilite supra, combat concluzia primei instanțe, ceea ce denotă că instanța de fond nu și-a motivat corespunzător soluția. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța de judecată nu a efectuat, prin ce au fost ignorate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate și remiterea cauzei la o nouă examinare, în aceiași judecătorie, în alt complet de judecată.

În acest context, instanța de recurs reiterează că instanța de fond este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin împotriva Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum și posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs”. Doar prin adoptarea unei decizii

motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f. Hirvisaari împotriva Finlandei, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001).

La judecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, „la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare".

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menționate supra şi având în vedere faptul că prima instanță nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, ținând cont de faptul că încălcarea normelor de drept ce a dus la soluționarea eronată a pricinii nu poate fi corectată în instanța de recurs, iar acest fapt constituie temei de remitere a pricinii la rejudecare în prima instanță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite recursul declarat de către agentul constatator Iulian MARCU, a casa Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023 şi a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

14. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c), 474 Cod contravențional al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de agentul constatator Iulian MARCU.

Se casează integral Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2531/2023 din 17 iulie 2023, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MF 197093 din 28.03.2023, în privința lui **CANIȘCEV Leonid**, în temeiul art.263 alin.(1) Cod contravențional, și se remite cauza în vederea rejudecării în prima instanță, într-un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Silvia CECAN**

Judecătorii **Denis BĂBĂLĂU**

Vitalie BUDECI